

TROMSÖ OS 2014

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Resan till Norge började med Arlanda Express kl 07:00 och SAS från Arlanda kl 09:20. Ankomst Oslo kl 11:15. Byte till inrikesflyg med SAS och ankomst Tromsø kl 13:35. Där blev vi från Stockholms SF, Jonas Sandbom och Jan Wikander, mottagna på ett trevligt sätt av volontärer från arrangörerna. Vi blev tillsammans med spelare och domare placerade på ett antal bussar. På Radisson Blue fick vi utrustning och anvisningar om boende och måltider. Spelarna blev placerade på ett antal hotell inom Tromsø stad, några på en närbelägen camping. Domarna däremot fick sitt boende på Malangen Brygger Resort som bestod av ett antal fina större stugor i Malangen, en by som ligger 7 mil söderut från Tromsø. Det blev totalt 32 bussresor t & r med en restid på ca 75 minuter per resa, vilket gjorde att den sociala kontakten med spelare, tränare och lagledare bara kunde ske i samband med luncher och middagar. Lite trist. Naturupplevelsorna mellan orterna var helt fantastisk längs med fjordarna och vikarna, så det blev en slags hurtigrut per landväg. Standarden på vägarna var f.ö. under all kritik. Vi lyckades ordna så att vi kunde äta middag på Malangen första kvällen, f.ö. Clarion Hotel the Edge inne i Tromsø som hade en jättebuffé både till lunch och till middag som gällde under hela tävlingsperioden. Bussarna var fina. Dessutom hade jag turen att redan första dagen få ett par privata bilder tillsammans med världsmästaren Magnus Carlsen, tagna av pappa Henric C.

Önskar man lugn och ro så är Malangen en fantastisk plats att vara på. Att träffa domare från all världens hörn var lärorikt och en riktig höjare. Bra för språkträningen. Efter en sen middag blev det slut på min och Jonas dag nr ett.

Dag två började med en god frukost på Malangen Brygger Resort, buss till Tromsø och lunch. Fritt program några timmar innan det blev middag och busstransport till sporthallen för invigningsceremoni, med tal och musik kl 19:30. Åter till Tromsø och besiktning av spellokalen, som tidigare varit ett ölbryggeri. De etthundrafyrtio domarna, fick en genomgång kl 21:30, där sektorer utdelades till var och en. Självt fick jag vara en av matchdomarna i sektor tre som var placerad i mitten av startfältet och spellokalen. En sektorchefsdomare och ca 30 matchdomare ingick i respektive sektor, där var och en var ansvarig för en match och samtidigt kunna vara en backup för närliggande matcher, framför allt för att ge domarna möjlighet att besöka WC, hämta kaffe, vatten m m. Genomgången var bra och gav ett första intryck att det var vana domare och ledare som man hade att göra med. FIDE-regeln om nolltolerans är i mina ögon ett sätt att visa respekt för motståndaren. Tyvärr tycks det svårt att få gehör för regeln i Sverige, där vi oftast har rätt till en halvtimmes försening i våra lokala regler. Domarträffen i Tromsø avslutades med en liten kvällsvickning innan det var dags för nattbussen hem till Malangen Brygger Resort.

Jan Wikander_2014_Foto_copyright

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Dag tre och dags för **första ronden**. Frukost i Malangen och buss kl 11:00 framme i Tromsø och snabb lunch för samling i spellokalen kl 13:00. Rondstart kl 15:00. FIDE-reglerna gäller fullt ut. All elektronisk utrustning måste lämnas in i garderoben i märkta plastpåsar. Nolltolerans innebär att spelare ska vara vid spelbordet på utsatt starttid. Vi alla domare fick vänta ett bra tag innan säkerhetsutrustningen var i funktion. Vädret var ovanligt bra för att vara trettio mil ovanför polcirkeln, så vi kunde vänta i lugn och ro i våra kavajer. Jan Berglund överraskade med att finnas på plats som domare. Han hade fått uppdraget direkt av Norge. Kul att träffa honom efter många år i förskingringen. Jonas S och Jan B fick domaruppdrag inom sektionen för synskadade under hela turneringen, vilket de skötte bra. Hela tävlingen blev 30 minuter försenad p.g.a. kontrollutrustningen, så kl 15:30 startade huvuddomaren Panagiotis Nikolopoulos, Grekland **rond 1**, OS var igång. Ungefär 180 nationer var på plats med lag i både öppen & damklass.

Jag fick matchen i öppna klassen mellan **FYRO Makedonien – Brunei** som slutade **4 - 0**. Inga problem. Det unga Bruneilaget sken som solen innan matchstart. Bilden till höger är min sektorchefsdomare Hassan Khaled, Egypten.

Palestinas unga damlag var tjugiga i sina vackra kläder. Sveriges damer ser laddade ut. Framför allt Pia och Ellinor gjorde en fantastisk turnering. Bägge fick bordspriser. Frode Urkedal i Norge 2 spelade starkt på bord 1.

Rese- och domarrapport från OS i Tromsö av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Dag 4 söndagen den 3 augusti kl 15:00 var det dags för **rond 2**. I dag har jag mötet i öppna klassen mellan **Japan – Aruba**. Matchen slutar **4 - 0** trots bra spel av Aruba. Innan rondstart ska domarna vara på plats minst en timme innan rondstart för att fixa till bräden, pjäser, matchprotokoll och ställa in de digitala uren. Ingen dragräkning fick förekomma i schackuren, utan protokollen avgör om rätt antal drag har utförts innan tidskontroll. Det ger spelarna en osäkerhet då tilläggstiden adderas först efter att någon av spelarnas tid har gått ut. Sponsorererna ville naturligtvis synas och den som syntes bäst var vattenleverantören med halvlitersflaskor på spelbordet och inte minst för domaren som bevakade partierna från start till mål. Magnus var alltid ett hett byte, främst för NRK och VG. Svenska herrarna fick det kämpigt redan från start. Emanuel Berg och Hans Tikkanen i tänkarposition.

Dag 5 spelades **rond 3**. För min del en lugn match mellan **Panama – Bolivia** som slutade **2½ - 1½**.

JOR	68	PLE
Samhouri Bilal	:	Shobaita Ahmed
Mansour Sameer	:	Tamra Atallah
Mohannad Farhan	:	Nazih Ziyadah
Khader Sami	:	Michel Yunis Christian D.

Dag 6 spelades **rond 4** och för min del en het match i form av **Jordanien – Palestina** som slutade **2 - 2**. Palestina hade det inte så roligt på hemmaplan under OS, men det syntes inte i spelet på brädet och glädjen i lokalen.

Dag 7 och **rond 5** fick jag matchen **Tunisien – Uruguay 1½ - 2½**. Riktigt spännande med långa partier. Jag blev sist till middagen denna kväll, men hann både äta och hinna med bussen. Ulf Andersson var lagkapten för Argentina med den äran. En av få lagkaptener som höll sig nära sitt lag hela tiden. Jag hoppas verkligen att han får uppdrag för Sverige i nästa OS. Gissa om han fortfarande är populär. Många deltagare ville bli fotograferade med honom!

Dag 8 var en spelfri dag. Inget spel annat än turneringar ute i byn. För min del blev det buss kl 08:30 till Clarion Hotel the Edge och en god lunchbuffé. Sen blev det, tillsammans med Bo Berg, besök på Tromsö konstmuseum. Besök på några seminarier bl.a. Arbiters Commission om Swiss Pairing. Jan Berglund som journalist hade fått inbjudan till

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Polaria. Han bjöd med mig som sin fotograf. Calle Erlandsson och Anders Pettersson var övriga svenskar på plats. Där bjöds på öl, vin och plockmat, efter ett besök där sälarna showade och spelade schack samt under visst jubel stänkte ner Kirsan, som var kvällens värd. En film om klimatförändring var tankevärd och som bör leda till snar handling, avslutade en trevlig kväll.

Dag 9 började som vanligt med buss till Tromsø. Min match i **rond 6, Oman – Bhutan 4 – 0**, blev en trevlig upplevelse mellan två unga lag, där FIDE hade sponsrat Bhutanlaget. Bhutan är ett litet fattigt kungadöme som ligger inklämt mellan Indien och Kina i Himalaya. Under hundratals år var landet isolerat från omvärlden; först på 1960-talet skedde en öppning utåt. Sedan kungen gav upp sin absoluta makt i slutet av 1990-talet har en demokratisering genomförts. De flesta av landets invånare lever på jordbruk för självhushåll. OS var Bhutans första riktiga schacktävling, vilken upplevelse! Det fanns fler nationer som FIDE genom Kirsan sponsrade. Varje röst räknas i val.

Dag 10 och dags för **rond 7**. För min del matchen **Dominikanska Republiken – Palestina, 3 – 1**. Matcherna blir jämnare ju fler ronder som spelats. Garri Kasparov var utmanare till Kirsan Ilyumzhinov om presidentstolen i FIDE. Även Kasparov utnyttjade sponsormarknaden för att synas med olika gåvor.

Kirsan Ilyumzhinov segrade och ställde upp för ett foto tillsammans med min sektorchefsdomare Hassan Khaled. Garri Kasparov kände nog från start att loppet var kört?! Vladimir Kramnik, en av flera f.d. världsmästare som var på plats i Tromsø. Jag hoppas att Kirsan har uppfattat budskapet från ombuden på kongressen. Vi får se.

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Dag 11 är söndagen den 10 augusti och idag firade FIDE 90 år. Firandet skedde på Clarion Hotel the Edge, men bara för särskilt inbjudna. Idag hade jag mötet i **rond 8, Kenya – Kuwait, 1 – 3**. Inga större problem. Generellt tycker jag att spelarna sköter sig bra, både vad gäller regler och etik. Från uteplatsen i Malangen syns fullmånen.

Dag 12 och min match i **rond 9, Jordanien – Botswana, 1½ - 2½**. Före självständigheten var Botswana ett av världens fattigaste, men har senare haft en betydlig ekonomisk tillväxt. Schackintresset är på topp. NRK fanns på plats och sände 72 timmar direktsändning. Något för SVT och TV4 bör beakta då intresset för schack är stort även i Sverige. Valet av FIDE-president skedde parallellt under ronden, Kirsan – Garri 110 – 61 och 4 nedlagda röster?!

Dag 13 fick jag nöjet att döma **Surinam – Liechtenstein, 1½ - 2½** i **rond 10**. På väg in till dagens rond fångade jag in Norge 1. Sann glädje i gänget med förhoppningar, men efter matchen var det bara Leif Erlend som tagit en halva.

Dag 14 var turneringens andra fridag. Det blev besök i domkyrkan som var helt i trä och Polarmuseet, tillsammans med mina svenska domarkolleger. Efter lunchen blev det besök på några av FIDEs seminarier. Typiskt nog så regnade det hela dagen, när man äntligen ville ströva omkring i Tromsø. Lunch- och middagsrummet syns bara halva lokalen. Rikligt med mat och resa med uppehålle var belöningen för drygt två veckors domararbete.

Jan Wikander_2014_Foto_copyright

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Dag 15 och dags för sista **rond 11** med ett intressant möte **Guatemala – Algeriet 3½ - ½**. Allt gick som på räls och jag hade bara ett parti kvar när en spelare från Seychellerna på grannbordet fick andnöd. Folket runt omkring fick panik och började ropa högt efter en läkare. Huvuddomaren ropade ut att samtliga partier skulle stoppas, samtidigt som en läkare anlant och påbörjat upplivningsförsök. Några som inte förstod vad som hade hänt fick panik och trodde att det var ett terrordåd då läkarna satte igång en hjärtstartare. Tyvärr efter en halvtimmes försök konstaterades att mannen var död. Spelet kunde återupptas och jag frågade spelarna om de klarade att fortsätta spelet efter de känslolyttringar som uppstått. Vi kom snabbt fram till att avsluta partiet med remi, som dessutom inte påverkade matchresultatet. Livet är förgängligt och med ca tretusen deltagare vet man aldrig vad som kan hända.

Avslutningsceremoni i sporthallen och absolut fullsatt. Pia Cramling och Ellinor Frisk får sina bordspriser, bravo!! Damtävlingen vanns av Ryssland, före Kina och Ukraina. Sverige 28:a av 136 lag. Öppen klass vanns av Kina före Ungern och Indien. Sverige 33:a av 170 lag. Svenska domarna åtta till antal poserar. **Olympiamästarna Kina** med Jan Wikander i mitten. Kinesiske lagkaptenen tog bilden. Snart är det dags för elitserien och Rilton Cup på hemmaplan. Ett antal spelare från OS i Tromsø kommer till Stockholm för spel 27 december 2014 – 5 januari 2015.

Rese- och domarrapport från OS i Tromsø av FA Jan Wikander 31/7-15/8 2014

Lilla Selma var nog yngst i spellokalen när mamma Ellinor spelade. Karl Johan Ribbegren spelade för Monaco.

Michael Wiedenkeller spelade för Luxemburg. Axel Smith lagkapten för Guernsey. Vackra och sköna Malangen.

Magnus Carlsen bidrog till att Norge ställde upp med sponsorer, media och ett allmänt schackintresse av aldrig skådat slag. NRK och VG har gjort schacket till en idrott, så sportsidorna har lika mycket schack som skidåkning. Juan Bellon var lagkapten för Sveriges damlag och Stellan Brynell hade samma uppgift med herrlaget. Pia Cramling var en riktig lagspelare, hon var i mina ögon OS bästa bordsspelare genom att ta 10 av 11 möjliga poäng, Starkt!!

Dag 16 och dags för hemresa till kungliga Södermalm. Dagen började med frukost på Malangen. Bussresa till flygplatsen med en stor mängd spelare och funktionärer på liten yta. Flyg via Oslo och åter Arlanda kl 22:30. Arlanda Express, T-banan till Mariatorget och en kort promenad till Hornsgatan. Hemma!! Ett litet foto- och textcollage för att minnas dagarna ovan Polcirkeln när sommaren var som bäst i Sverige. En sak är klar, jag ställer upp igen om jag får förnyat förtroende. Tromsø var en av mina bästa schackupplevelser under fyrtio år som schackledare. Avslutar med min favoritmåne i Malangen över berg och fjord. // Jan Wikander